

מחון ליישום מיטבי של תפיסת "האחר הוא אני" תשע"ה

צוות היגוי מטעם הוועדה המשרדית ליישום תפיסת "האחר הוא אני" פיתח מודל גנרי, שבאמצעותו ניתן לבחון, לבדוק, למפות את שגרת העשייה החינוכית, את התרבות והאקלים הארגוני של המוסד החינוכי בהלימה לתפיסת "האחר הוא אני" וליישומה כאורח חיים.

המודל שפותח מונה שבעה סטנדרטים בסביבות מגוונות, שהשילוב ביניהם יוצר יישום מיטבי של תפיסת "האחר הוא אני".

פיתוח המודל מתבסס על המסמך המשרדי "סטנדרטים ליצירה, לניהול ולבקרה של תרבות ואקלים בית ספרי". זאת מתוך אמונה, כי יצירת אקלים מיטבי במוסד חינוכי וצמצום התנהגויות שליליות בין כותליו ומחוצה לו, הם המפתח להגשמת מטרות התפיסה.

מטרות העבודה על בסיס המודל

- להעמיד בפני אנשי החינוך מודל מקיף שמכיל סטנדרטים בתחומי "תפיסת האחר הוא אני".
- לתת אמון בכוחו של המוסד החינוכי לטפח את תפיסת "האחר הוא אני" על פי חזונו וצרכיו.
- ליצור מחויבות לשיפור מתמיד של העשייה בתחומי התפיסה באופן אוטונומי.
- להניע את המוסד החינוכי לבצע בדיקה, למפות את הקיים, הלא קיים ואת הטעון שיפור על מנת ליישם את התפיסה באופן מיטבי.
- לטפח מעורבות, שותפות ואחריות של כל באי המוסד החינוכי.

מהות המודל

המודל מונה שבעה סטנדרטים בסביבות מגוונות. שבעת הסטנדרטים : שמירה על מוגנות ובריאות, יצירת תקשורת בין אישית בין באי המוסד החינוכי, טיפוח למידה רגשית, חברתית וערכית, טיפוח תפקודי לומד, מתן מענה דיפרנציאלי לבעלי צרכים ייחודיים, פיתוח יחסי גומלין בין המוסד החינוכי לבין ההורים ומכוונות לקהילה, טיפוח הסביבה הפיזית והדיגיטלית. זאת בסביבה רבת תרבותית, בסביבה נגישה ובסביבה מקדמת זכויות.

טיפוח הסטנדרטים מקדם יישום והגשמה אופטימאליים של מטרות התפיסה ומבטיח אקלים לימודי - חברתי בטוח, שוויוני ואסתטי המאפשר התפתחות אישית-חברתית-ערכית.

כל אחד מהסטנדרטים מייצג ערכים חברתיים שמוסד חינוכי נדרש לחזק בקרב באיו: כבוד האדם, כבוד הדדי, אכפתיות, סובלנות, הוגנות, קדושת החיים, שותפות, אחריות אישית, ערבות הדדית, מעורבות חברתית, אהבת העם והארץ.

הסטנדרטים שבהם בית הספר בוחר להתמקד צריכים לבוא לידי ביטוי ביעדים שמציב המוסד החינוכי, בתכנית הפעולה ובממדי ההצלחה והביצוע שהמוסד החינוכי יקבע לעצמו.

כל סטנדרט חשוב באותה מידה ויש לקדם ולטפח את הסטנדרטים כולם או להתמקד בחלקם, על פי חזון וצרכי המוסד החינוכי, בהתאם לעיקרון האוטונומיה, עידוד יזמות והגמישות הפדגוגית שהמשרד מוביל בשנים האחרונות.

עקרונות מנחים למודל

1. **ללא מדרג** – כל סטנדרט חשוב באותה מידה ויש לקדם ולטפח סטנדרטים על פי חזון וצרכי המוסד החינוכי.
2. **שיתוף בתהליך** – מעורבותם של כל באי המוסד החינוכי.
3. **מיפוי** – הקיים והחסר.
4. **אחריותיות** – הגדרת תפקידים ליישום.
5. **עקביות** – עקביות מתוך יצירת רצף והמשכיות כחלק מאורח החיים של המוסד החינוכי.
6. **אינטגרטיביות** – חיבור וקשר בין נושאים שעל סדר היום במוסד החינוכי, תכנית הלימודים והוראת מקצועות הלימוד השונים.
7. **רלוונטיות ללומדים** – התאמה לגיל, לנושאים הנלמדים, למקצועות הלימוד, למצבי חיים.
8. **התנסות ועשייה** – הטמעת הסטנדרטים על בסיס התנסות ולמידה מההתנסות.

שאלות מנחות לשיח ניהולי בנושא יישום המודל

- כיצד מיושמים הסטנדרטים בשכבות הגיל השונות?
- מהם המשאבים הנדרשים שיש להשקיע הן מבחינה פיזית והן מבחינה אנושית כדי ליישם את הסטנדרטים?
- איזו נראות ואלו תוצאות יכול המוסד החינוכי להציג לגבי כל אחד מהסטנדרטים?
- באלו תחומים ופעולות במוסד החינוכי ניתן להביא את הסטנדרטים לידי נראות?
- באלו תחומים ולגבי אלו סטנדרטים עדיין לא ניתן להגיע לנראות המצופה? מה מונע מהמוסד החינוכי להציג נראות זו?
- מה צריך לקרות כדי שיתאפשר למוסד החינוכי להציג נראות לסטנדרטים אלה?
- מהן המיומנויות והידע שהמוסד החינוכי צריך לפתח כדי להשיג נראות ותוצאות לגבי הסטנדרטים?

ביטוי לסטנדרטים על פי רמת קיומם/ציוני דרך בתכניות העבודה - אבחון עצמי

סטנדרט	ביטוי בתכנית העבודה	קיים לשביעות רצון	קיים באופן חלקי	עדיין איננו קיים	ביטוי בתכנית הלימודים ובפעולות החברתיות	קיים לשביעות רצון	קיים באופן חלקי	עדיין איננו קיים
(1) שמירה על מוגנות בטיחות ובריאות								
(2) יצירת תקשורת בין אישית בין באי המוסד החינוכי								
(3) טיפוח למידה רגשית, חברתית וערכית								
(4) טיפוח תפקודים לימודיים								
(5) מתן מענה דיפרנציאלי לבעלי צרכים ייחודיים								
(6) פיתוח יחסי גומלין בין באי המוסד החינוכי								
(7) טיפוח הסביבה הפיזית והדיגיטלית								